

Inc. lat.

646

Förster Buchb

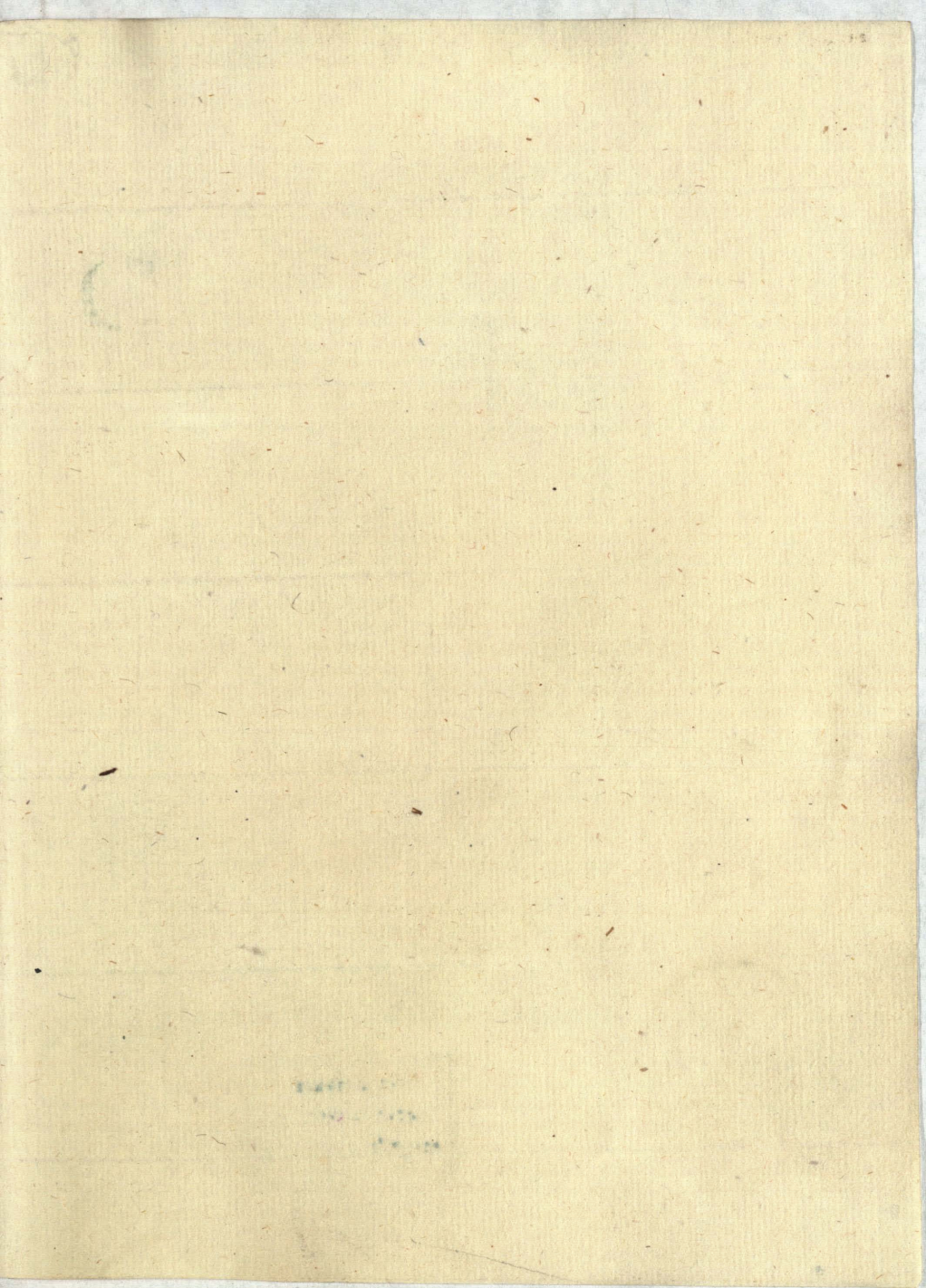
~~A. v. lat. 9. 4~~

4° Inc. lat. 646

(früher: 4° A. lat. 9)

Victor

Hain 2133

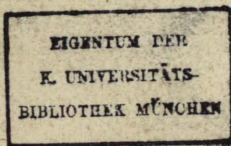

C

1000
1000
1000

Petrus melle⁹ magnifico & præclarissimo
uiro Petro posterulæ ducis insubrium sēa
tori dignissimo .f.p.d.

Cum quantū cōmodi historię lectio
mortalibus afferre soleat ab iis qui
beneuēdi præcepta optimorumq; morū
institutiones tradiderint & imprimis a.M.
Cicerone litterarum principe collegerim
quippe qui eam rerū magistrā tēporū lucē
ī oratoriis libris pulcherrime refert missi of
facio Fabium Quintilianū Diodorum cæ
terosq; auctores maximos non potui uir
præstātissime ac patricie quin mea sane cu
ra una cū Bonino mōbrutio uiro cruditi
simo adhibita multa diligentia ne quod in
eo pro uiribus mendū esset Suetoniū Trā
gllū de uiris illustrib⁹ īprimēdam curarē
Et id profecto munus libenti⁹ suscepisse
uideor ut mea nimirū opera plarig; adol
oscētes nostrætate adhuiusce præclari op
is lecti onē adducti præclaras ad res gerēdas
nō ad otīū corporis neq; ad alias uelupta
tes īpelli nedū hortari uiderētur. Scio tāen
q̄ plurimos cūprimū ad tituli īscriptionem

puenerint nō parua admiratiōe teneri qp/
pe qid opus prāter plurimorū opinionē
Tranqllō ascripserim uerū apud optimū
quenq; diui Hieronymi auctoritatē ualere
& i hoc uti & i cāteris plurimū spero qui eo
quidē i opere cui? & ipse inscriptionem de
uiris illustribus esse uoluit his plane uer
bis se Trāqllū imitaturū dixit eiusq; dicta
ad uerbū subiciam Hortaris Dexter ut
Trāqllū sequēs ecclesiasticos scriptores i or
die digerā & qd ille i enūerādis gētiliū litte
rarū uiris fecit illustrib? ego i nostris faciā
qb? qdē uerbis plāe cōstare arbitror id op?
culū a Suetōio nō a plinio fuisse editū. Id q;
abste uir p̄stātissie supplex peto me p tua
figulari mansuetudine uenia dignū existi
mes si de tua eximia laude sūmaq; uirtute
cōticueri quæ qdem tanta ē nā p tua excel
lēti uirtute iter cāteros ciues fulges ueluti
iter ignes micat lūa mīores rerū āplitudine
a te magnifice gestarū ut disertiss? qsq; gr
aue sibi atq; parduū ō?ipositū cēseret si eas
litterarū mōumētis ut iā par esset tradere co
geret cū id itaq; mihi imētē uēisset ne maga
pui tēuare modis di iudicaret cōticui uale.

Tabula.

De Proca rege albanorum .	fo.	.i.
De Romulo & Remo .	fo.	.i.
De Numma Pompilio.	fo.	.ii.
De Tullo Hostilio .	fo.	.iii.
De Anco Martio nepote		
Numæ Pompilii.	fo.	.iiii.
De Seruio filio Puri Comicu.	fo.	.iiii.
De Lucio Tarquino Prisco .	fo.	.iiii.
De Tarquinio Superbo .	fo.	.vi.
De Tarquinio Collatino .	fo.	.vi.
De Lucretia .	fo.	.vi.
De Iunio Bruto .	fo.	.vi.
De Horatio Coclite .	fo.	.vii.
De Quinto Mutio Scæuola .	fo.	.vii.
De Cœlia uirgine .	fo.	.vii.
De Fabiorum familia .	fo.	.vii.
De Lucio Valerio publicola .	fo.	.viii.
De Aulio Posthuio dictatore	fo.	.viii.
De Lucio Q .Cincinato .	fo.	.viii.
De Menenio Agrippe .	fo.	.viii.
De Cnæo Martio Coriolano.	fo.	.viii.
De Fabio Ambusto & aliis .	fo.	.x.

De Appio Clau . & uirginia . fo.	.x.
De Quinto Volumnio . fo.	.x.
De Furio Camillo . fo.	.xi.
De Manlio Capitollino . fo.	.xi.
De Q. Cincinato Dictatore . fo.	.xii.
De publico Decio filio Decii . fo.	.xii.
De Tito Manlio Torquato . fo.	.xiii.
De Valerio Coruino . fo.	.xiii.
De Caio Victurio : . fo.	.xiii.
De Spurio Posthumio cōsuli . fo.	.xiii.
De Lucio Papyrio Cursore . fo.	.xv.
De Quinto Fabio Rullo . fo.	.xv.
De Marco Curio Dentato . fo.	.xv.
De Appio Claudio Cæco : fo.	.xvi.
De Pyrrho epirotarum rege . fo.	.xvi.
De Vulsensibus , fo.	.xvii.
De Appio Claudio audace . fo.	.xvii.
De Cnæo Duellio , fo.	.xvii.
De Atillio Collatino duce ro . fo.	.xviii.
De Marco Atillio Regulo . fo.	.xviii.
De Quinto Luctatio Catullo . fo.	.xviii.
De Hanibale filio Hamilcaris Carthaginensis . fo.	.xviii.
De Quinto Fabio Maximo , fo.	.xix.

- De** publico Scipione Nasica. fo. .xix.
De Marco Marcello. fo. .xx.
De Claudia Virgine Vastali. fo. .xx.
De Marco portio Catone. fo. .xx.
De Claudio Nerone & Liuiio. fo. .xxi.
De Publico Scipione Africano. fo. .xxi.
De Liuiio Salinatore. fo. .xxii.
De Flaminio filio Flaminii. fo. .xxii.
De Quinto Fulvio nobiliori. fo. .xxii.
De Scipione Asiatico
 fratre Africani. fo. .xxii.
De Antiocho Syria rego. fo. .xxiii.
De Gnaeo Matio Vulsone. fo. .xxiii.
De Lucio Paulo Aemilio. fo. .xxiii.
De Tiberio Sēprōio Graccho fo. .xxiii.
De publico Scipione Aemiliano
 filio Pauli Macædonici. fo. .xxiii.
De Tullo Hostilio Mācino. fo. .xxv.
De Lucio Mummio Achaico. fo. .xxv.
De Quinto Metello Cecillio
 Macædonico. fo. .xxv.
De Quinto Metello Cecillio
 Numidico. fo. .xxv.
De Quinto Metello Pio. fo. .xxvi.

- De** Tiberio Graccho nepote
Scipionis Africani. fo. .xxvi.
De Caio Graccho. fo. .xxvi.
De Marco Liuiio Druso eloquentia
& genere clarissimo. fo. .xxvii.
De Caio Mario arpinate
Consule septies. fo. .xxviii.
De Caio Mario filio consule. fo. .xxviii.
De Lucio Cornello Cinna. fo. .xxviii.
De Flauio Fimbria saeuissimo. fo. .xxix.
De Vinaco Lusitao mercenario
Victore & latrone. fo. .xxix.
De Marco Aemylia Scauro
Nobili & paupere. fo. .xxix.
De Lucio Apuleio Saturnio. fo. .xxx.
De Lucio Lycinio Lucullo
Nobili diserto & diuite. fo. .xxxi.
De Cornello Sylla felice. fo. .xxxi.
De Mithridate rege Ponti. fo. .xxxii.
De Gnao Pompeio Magno. fo. .xxxii.

FINIS.

SVETONIVS TRANQVILLVS
DE PRAECLARE GESTIS
ROMANORVM.

PROCA REX Albanorū
Amulium & Numitorem
filios habuit : quibus regnū
annuis vicibus habendum
reliquit : ut alternis impe/
rarent. Sed Amulius fratri imperium nō
dedit. Et ut eum sobole priuaret filiā illi⁹
Reā Siluiā uestæ sacerdotē præfecit : ut uir
ginitate ppetua teneret : quæ a Marte cō
pressa Romulū & Remū edidit. Amuli⁹
ipsā in uincla cōpegit : paruulos ī Thyberi
abiecit : quos aqua in sicco reliquit. Ad ua
gitū Lupa accurrit. eosque uberibus suis
aluit. mox Faustulus pastor collectos Ac
cæ Laurentiæ coniugi educādos dedit. qui
postea Amulio iterfecto Nūitori auo re/
gnū restituerūt. Ipsi aduatis pastorib⁹ ciui/
tatē condiderunt : quā Romulus augurio
uictor quod ipse duodecī Rem⁹ sex uultu
res uiderat Romā uocauit. Et ut eā pri⁹
legibus muniret : q̄ mœib⁹ edixit : ne quis

uallum transiliret : quod Remus irridens
transiliuit . Et a Fabio Celere centurione
raſtro fertur occiſus .

Romul² Aſyllū cōuenis patefecit
magno exercitu facto cum ui/
deret cōiugia deeſſe : p legatos
a finitimis ciuitatibus petiit : qbus negatis
ludos & conſualia ſimulauit : ad quos cum
utriuſque ſexu multitudo ueniſſet . dato
ſuis ſigno : uirgines raptæ ſunt : ex quibus
cū una pulcherrima cū magna omnium
admiratiōe duceretur Thalaffio eam duci
reſponſum eſt : quæ nuptiæ : quia fæliciter
ceſſerant inſtitutum eſt : ut in omnibus
nuptiis Thalaffii nomen uocaretur . Cum
fœminas finitimorū romani ui rapuiſſet :
primi Ceninēſes cōtra eos bellū ſumpſerūt
aduerſum quos Romulus proceſſit : & ex
ercitum eorū ac ducem Acronē ſingulari
prælio deuicit : ſpolia opima Ioui feretrio
in capitolio cōſecrauit . Sabini ob raptas :
bellum aduerſus romanos ſumpſerunt : &
cū romæ appropinquaret : Tarpeiā uirginē
nacti : quæ aquæ cauſa ſacrorum gratia

hauriendae descenderat : ei Titus Tatius
 optionem muneris dedit : si exercitū suū
 in capitolū perduxisset . Illa petiit quod
 illi in sinistris manibus gerebant : uidelicet
 anulos & armillas : quibus dolose repro/
 missis sabinos in arcem pduxit . ubi Titus
 Tatius scutis eā obrui praecepit . Nam &
 ea in leuis habuerāt . Romulus aduersus
 Tatium : qui montem Tarpeium tenebat
 processit : ac in eo loco ubi nunc romanum
 forum est pugnam conseruit . Ibi Hostius
 Hostilius fortissime dimicās cecidit : cuius
 interitu cōsternati romani fugere ceperūt
 Tunc Romul⁹ Ioui statori aedē uouit : &
 exercitus seu forte seu diuinitus restitit .
 Tunc raptae in medium processerunt . Et
 hinc patres inde coniuges depraecatae pa/
 cem conciliarunt . Romulus foedus pcul/
 sit & Sabinos in urbem recepit populum a
 Curib⁹ oppido sabinorū quirites uocauit .
 Centum senatores a pietate patres appel/
 lauit . Tres eqtum centurias instituit : quas
 suo noīne Ramnenses a Tito Tacio Taci
 ēses a Lucmōe luceres appellauit . Plebem

in triginta curias distribuit easq; raptarum
appellauit. Cū ad capreæ pludē exercitū
lustraret nusq; cōparuit. Vnde iter patres
& populū seditione orta Iulius Proculus
uir nobilis in contionē processit: & iure
iurādo firmauit: Romulū a se ī colle Qui
rinali uisū angustiore forma: cū ad deos
abiret eundēq; præcipere: ut a seditiōibus
abstinerent. uirtutem colerent: futurum
ut omniū gentiū domini existerent. Hui⁹
auctoritati creditū est ædes in colle Qui
rinali Romulo cōstituta: ipse pro deo cult⁹
& Quirinus est appellatus.

Post consecrationem Romuli cū
diu inter regnum discensiones
orirētur Numa Pompilius Pom
ponii filius Curibus oppido Sabinorum
accitus cum addicentibus ciuib⁹ Romā
uenisset: ut populū ferū religiōe mollieret:
sacra plurima instituit. ædē uestæ confecit:
uirgines uestales legit: flāines tres: Dialē:
Martialem: Quirinalē: Salios Martis sa
cerdotes: quorum primus præsul uocat⁹.
duodecim instituit. Pontificem maximū

creauit . Portas Iano Gēmino ædificauit .
 Annum in duodecim menses distribuit :
 addito Ianuario & Februario Leges quoq;
 plures & utiles tulit . Omnia quæ gerebat
 iussu Egeriæ Nymphæ coniugis suæ se fac
 ere simulans : ob hanc tantam iusticiam
 bellum ei nemo intulit . Morbo solutus :
 in Ianiculo sepultus est . ubi post multos
 annos scrinia cū libris a Terentio quodā
 exarata q libri qa leues qualdā sacrorū cau
 sas cōtinebāt ex auctoritate patrū creati sūt

T Vllus Hostilius : quia bonā opā
 aduersus Sabinos nauarat . Rex
 creatus bellum Albanis indixit :
 quod Tri gēminorum certatione finiuit .
 Albam ppter pfidiā ducis Metii Suffectii
 diruit . Albanos romam transire iussit Cu
 riam Hostiliam cōstituit . Montē cælium
 urbi addidit . Et dum Numā Pompilium
 sacrificiis imitatur Ioui elitio litare nō po
 tuit fulmine ictus cū regia cōflagrauit : cū
 inter romanos & Albanos bellū fuisset ex
 ortū ducib⁹ Hostilio & Suffectio placuit rē
 paucorū Certamine finire . Et erāt apud

Romāos Trigemini Horatii . Tres apud
albanos Curiacii : quibus foedere icō cō/
currentibus statim duo romāorū ceciderunt
Tres albanorū uulnerati . Vnus Horatius
quis integer : quia tribus impar erat fugā
simulauit : & singulos p̄ interualla ut uul/
nerum erat dolor iterfecit . Et cum spoliis
onustus rediret sororem obuiam habuit :
quæ uiso paludamento sponsi sui : qui un⁹
ex curiatis erat flere cœpit . frater eā occidit
qui apud Duumuires condemnatus ad
populū prouocauit . ubi patriis lachrymis
condonatus : ab eo expiandi causā sub ti/
tigillum missus : quod nunc quoque uix
suppositum sororium appellatur . Meti⁹
Suffectius dux albanorū cū se inuidiosum
apud ciues uideret : q̄ bellum sola Trigē/
minorū certatiōe finisset . ut rē corrigeret
Vehientes & Fidenates aduersū romanos
incitauit . Ipse Tullo in auxiliū accersitus
atiem in collem subduxit : ut fortunā belli
experiretur ac sequeretur . Quare Tull⁹
intellecta : magna uoce ait suo illud iussu
Metiū facere . Quare hostes uicti & terri

sunt. Postera die Metius cū ad gratulādū
Tullo uenisset iustu ipsius quadrigis reli/
gatus ac in diuersa distractus est.

Ancus Martius Numæ Pompiliū
ex filia nepos ætate & religione
auo similis latinos bello domuit.

Auentinum & Martium montes urbi ad
didit. Noua moenia oppido circundedit.
Syluas ad usum nauium publicauit salina
rum uectigal instituit. Carcerē primus
ædificauit. Hostiam Coloniā maritimis
cōmeatibus opportunā ī hostio Thyberis
deduxit. Ius fœtiale: quo legati ad res re/
petendas uterentur ab equicolis trāstulit:
quod prius fertur Hesus excogitasse. His
rebus intra paucos dies cōfectis immatura
morte prærept⁹ nō potuit præstare qualē
promisserat regem.

Lutius Tarquius Priscus Lucū
græci Demarati fili⁹: q Corynthi
tyrannidem fugiens in Ethruriā
commigrauit. Ipse Lucumo dictus urbe
Tarquin⁹ profogius Romam petiit: ad/
uenienti Aquila pilleum sustulit: & cum

alte subuolasset : reposuit : Tanaquil cōiūx
auguriorū perita regnū ei portendi itelle /
xit. Tarqn̄ius pecuniā & idustria dignitatē
atq; etiam Anci regis familiaritatem con /
secutus a quo tutor liberis relictus regnū
intercepit : & ita administrauit : quasi iure
adeptus foret. Centū patres in curia legit :
qui minorū gentium sunt appellati : eq̄tum
centurias numero duplicauit. Nōina mu /
tare nō potuit Anci Neuii auguris aucto /
ritate deterritus : q̄ fidē artis suæ nouacula
& cote firmauit. latinos bello domuit. Cir /
cū maximum ædificauit. Ludos magnos
instituit. De Sabinis priscisq; latinis triū /
phauit. Murū lapideū urbi circūdedit. Fili /
um annorū tresdecim q̄ in prælio hostem
pcussisset : prætecta bullaq; donauit. Vnde
hæc puerorum ingenuorum insignia esse
cœperunt. post ab Anci liberis immissis
percussoribus per dolum regno exutus &
interfectus est.

S Eruius Tullius .p. Cornicularis
& Ocretiæ captiuæ filius : cum in
domo Tarquinii Prisci educaret

flāma speties caput eius amplexa est. Hoc
 uisu Tanaquil summam dignitatem por/
 tendi intellexit. Coniugi suavit ut eū ita ut
 liberos suos educaret: qui cū adoleuisset
 gener a Tarquinio assumptus est. & cum
 rex occiss^{us} esset Tanaquil ex altiore ad po/
 pulum despiciens ait. Priscum Tarqniū
 graui quidē: sed nō lætali uulnere accepto
 petere: ut iterim dū cōualescet. Seruio Tul/
 lio audiētes essēt. Serui^{us} Tulli^{us} quasi præ/
 cario regnare cœpit: sed recte īperiū admī/
 istrauit. Ethruscos sæpe domuit. Collem
 Quirinalē & Viminalē & Esquilias urbi
 addidit. Aggerēq; ac fossā fecit: populū in
 quattuor tribus distribuit: ac post plebi
 distribuit annonam. mensuras. pondera
 Classes Centuriasq; constituit. Latinorū
 populis persuasit uti exemplo eorum: qui
 Dianæ Ephesiæ ædē fecissent: & ipsi ædem
 Dianæ in Auētino ædificarēt. quo effecto
 bos quædā Latīo mire magnitudinis nata
 est. Responsum somnio datum: eum po/
 pulum summam imperii habiturum: qui
 prius bouem illam immolasset. Latinus

bouē in Auentino egit : & causā sacerdoti romano exposuit . Ille callidus dixit prius uiuo eum flumine manus abluere debere Latinus dum ad Thyberī descendit : sacerdos bouem immolauit . Ita imperiū ciuib⁹ sibi gloriam facto consilioque uendicauit . Seruius Tullius filiam alteram ferocem : mitem alterā habens : cum Tarqnii supbi filios pari animo uideret : ut oīum mentes morū diuersitate leniret ferocē mīti : mitem feroci in matrimonium dedit . Sed mites seu forte seu fraude perierunt : feroces morū similitudo coniunxit : statim Tarquini⁹ supbus a Tullia incitatus aduocato senatu regnum repētere cœpit : qua re audita . Seruius dum ad curiam properat : iussu Tarquinii gradibus deiectus & domum refugiens interfectus est . Tullia statim forum properauit : & prima coniugē regē salutauit : a qua iussa turba decedere : cum domū rediret : uiso patris corpore mulionē euitantē super ipsū corpus carpentū agere præcepit . Vnde uicus ille sceleratus dictus . Postea Tullia cū cōiuge in exilium acta est

T Arquinus Superbus cognomē
 moribus meruit. occiso Seruio
 Tullio regnū sceleste occupauit.
 tamen bello strenuus: Latinos; Sabinosq;
 dōuit. Sueſſā pometiā Ethruſcis erripuit.
 Gabios per Sextum filium ſimulato tranſ
 fugio in poteſtatē redegit. & ferias latinas
 primus inſtituit. lacus in Circo & cloachā
 maximam fecit: ubi totius populi uiribus
 uſus eſt. unde illæ foſſæ Quiritium ſunt
 dictæ. Cum Capiſtollum inciperet caput
 hominis inuenit. Vnde cognitum eſt eam
 urbem caput gentium futuram. Et cum ī
 obſidiōe Ardeæ fili⁹ eius Lucretiæ ſuprū
 intuliſſet cū eo in exiliū actus: ad Porſenā
 Ethruſiæ regem cōfugit. cuiuſope regnū
 retinere temptauit. pulſus Cumas con /
 ceſſit: ubi cum ſumma ignominia reliquū
 uitæ tempus exegit.

T Arquinus Collatin⁹ ſororē Tar
 qnii Supbi genitus ī cōtubernio
 iuuenum regionum Ardeæ erat
 Vbi cū forte in liberiore conuiuiō coniugē
 ſuā: unusquiſq; laudaret. Placuit expiri.

Itaq; èquis Romā petunt regias nurus in
cōuiuio & luxu deprehēdūt. Exinde Col/
latiā petūt: Lucretiā iter ancillas ī lanificio
offendūt. Ita ea pudicissima iudicatur: ad
quam corrumpendam Tarquinius Sex
nocte Colatiā rediit. & iure propinquitatis
in domum Collatini uenit: & cubiculum
Lucretiæ irrupit. Pudicitiam expugnauit
Illa postera die aduocatis patre & coniuge
rem exposuit. & se cultro quem ueste te/
xerat occidit. Illi in exicium regū cōiurarūt
eorumq; exilio necē lucretiæ uēdicarunt.

I Vnius Brutus sorore Tarquiniū
Superbi genitus: cum eandem
fortunam timeret: ī quam frater
inciderat: qui ob diuitias & prudentiam
ab auunculo fuerat occisus: stultiā finxit.
Vnde Brutus dictus iuuenib' regis Del/
phos euntibus ridiculi gratia comes accitus
baculo sambuceo aurū īfusum deo donū
tulit. Vbi responsum est eū Romæ sūmā
potestatē habiturum: qui primus matrem
oscularetur. Ipse terrā osculatus ē. Deinde
propter Lucretiæ stuprum cū Tricipitino

& Collatino ī exitiū regū cōiurauit quib⁹
ī exiliū actis prim⁹ cōsul creatus filios suos
fratris que quod cū aquiliis & uitelis ad
recipiēdū ī urbē Tarquinius cōiurarūt uir
gis cāfos securi percussit. Deīde in prœlio
q̄ aduers⁹ eos gerebat sigulari certāine cū
Arōte filio Tarqnii cōgress⁹ se ābo mutu
is uulnerib⁹ occiderūt: cui⁹ corp⁹ ī foro po
sitū a collega laudatū: matrōæ āno luxerūt.

P Orsena rex Ethruscorum cum
Tarqnios in urbem restitueretē
praret. & primo īpetu laniculū
cepisset. Horatius Cocles illo cognōine q̄
in alio prœlio oculū amiserat pro pōte sub/
licio stetit: & aciē hostiū substinuit donec
pons a tergo interromperetur: cum quo ī
Thiberim decedit: & armatus ad suos tra/
nauit. Ob hoc tantum agri publice ei datū:
q̄tū uno die circūnarari potuisset statua
quoque ei in Vulcanali posita.

P Orsena rex cū urbem obsidēret:
Mutius Sceuola corde uir roma
næ constantiæ senatum adiit. Et
ueniam transfugendi petiit necem regis

repromittens. Accepta potestate in castra
Porſenæ uenit. Ibiq; purpuratū pro rege
deceptus occidit. Apprehēsus & ad regem
pertractus dexteram aris imposuit. Hoc
ſupplicii a rea exigens q̄ in cæde peccaſſet.
Vnde cū miſericordia regis abſtraheretur
q̄ſi beneficiū referēs ait trecentos aduerſū
eū ſimiles coniuraſſe: qua re ille territus
bellū acceptis obſidibus depoſuit. Mutio
Prata trās Thiberi data ab eo Mutia appel
lata: ſtatua quoq; ei hōoris gratia cōſtituta ē

Porſena Cœliam uirginem inter
obſides accepit: quæ deceptis cu/
ſtodib⁹ noctu caſtris eiusegreſſa
equum quem ſors dederat arripuit: &
Thiberi traiecit. A. Proſena p̄ legatos repe
tita reddita: cuius ille uirtutē admiratus:
cū quibus optaſſet in patriā redire pmiſit.
Illa uirgines pueros que elegit: quorum
ætatem haud iniuriæ obnoxiam ſciebat.
huius ſtatua equeſtris in foro poſita eſt.

Romani cum aduerſum uehiētes
bellarent: eos ſibi hoſtes familia
fabiorū priuato nomine depoſcit

& perfecit. Trecenti sex duce Fabio cōsule
 fuerūt cum saepe uictores extitissent apud
 Cremerā fluuium castra posuere. Vehiē
 tes ad dolos cōuersi pecora exaduerso in
 cōspectu eorū protulerūt ad quā progressi
 Fabij in insidias delapsi ad unum occisione
 perierunt. Dies q; quo id factum inter
 nefastos relatus. Porta: qua profecti fuer
 ant scelerata est appellata. Vnus ex ea
 gente propter impuberem aetatem domi
 relictus genus porpagauit: ad Fabiū Max
 imum: qui Hannibalē mora fregit. Cōcta
 tor ab obrectatoribus dictus.

Valerius Volesii filius. Primum
 de Vehientib⁹. Iterū de Sabinis
 Tertio de utrisq; gentib⁹ triumphauit. Hic
 quia locū Tricipitini Collegæ subrogauer
 at & domū ī Velia tutissimo loco habebat ī
 suspicionē regni affectati uēit quo cognito
 apud populū questus est: qui de se aliquid
 tale timuissent & imisit qui domum suam
 diruerent. Secures etiam fascibus dēpsit
 eosq; in populi conciōe submisit. Legem
 de prouocatiōe a magistratibus ad populū

tulit. Hinc Publicola: dictus cum diem
obiisset publice sepultus. Et annuo matro-
narum luctu honoratus est.

T Arquinus eiectus ad Maniliū
Tusculanum generum suum cō-
fugit: q cū Latio cōcitato romāos
grauiter urgeret. Aulus Posthumius di-
ctator dictus apud Rhegilli lacum cum
hostibus cōfligit. ubi cū uictoria nutaret:
magister eqtū equis frēnos detrahi iussit:
ut irreuocabili impetu ferrentur. Vbi &
aciem Latinorū fuderunt: & castra ceperūt.
Sed inter eos duo iuuenes candidis equis
insigni uirtute apparuerūt: quos dictator
quæsitos: ut dignis muneribus honoraret:
non repperit. Castorem & Pollucem rat²
communi titulo dedicauit.

Q Quintus Cincinnatus filiū Cæ-
sonem petulantissimū abdicauit
q & a cēloribus notat² ad uolscos
& Sabinos cōfugit: q duce Cælio Graccho
bellum ad uersum romanos gerebant. Et
Quintum Minutium cōsulem in Algidio
mōte obsidebāt. Quinti² dictator Dictus

ad quem missi legati nudum eū arantem
trans Thyberim offenderunt qui insignib⁹
sumptis consulem obsidione liberauit: qua
re a Minutio & eius exercitu obsidionali
donatus est. Vicit hostes: ducem eorum
in dedicionem accepit: & triumphi die āte
currum egit. Sextodecimo die: dictaturā:
quam acceperat deposuit & ad agriculturā
reuersus: ipse iterum post uiginti annos
dictator dictus. Sp. Melium regnum af
fectantem a Seruillio Hala magistro equi
tum occidi iussit domum eius solo & aqua/
uit. Vnde locus &quimelium dicitur.

MEnenius Agrippa cognomento
Lanatus dux electus aduersus
Sabinos de his triumphauit. Et
cum populus a patribus secessisset: q̄ tri/
butum & militiam toleraret: nec reuocari
posset: Agrippa apud eum olim inquit:
humani artus cum uentrē otiosū cernerēt
ab eo discordarūt: & suum illi ministerium
negarunt cum eo pacto & ipsi deficerent.
Intellexerunt uentrem acceptos cibos per

omnia membra diferere: & cū eo in graciā
redierūt. Sic senatus & populus quali unū
corp⁹ discordia peunt: cōcordia ualēt. Hac
fabula populus regress⁹ est. Creauit tamē
.tr. pl. : qui libertatem suam aduersū no/
bilitatis superbiam defenderent. Menēi⁹
autē tanta paup⁹ate decessit: ut eū popul⁹
collatis quadrantibus sepeliret. Locum se
pulchro senatus publice daret.

EN Martius captis. N. coriolis
urbe uolscoyū coriolanus dictus
ob egregia militiæ facinora a Po
sthūio optionē munerū accipiēs equum ta
tū & hospitē sūpsit uirtutis & pietatis exēpl
um. Hic cōsul graui ānona aduectū e Sicilia
frumētū magno pretio populo dādū cura
uit: ut hac iūria plebs agros nō sediciones
coleret. Ergo a .tr. pl. Decio dicta die ad
uolscosc ocessit: eosq; duce Acio Tullio
ad uersū rōanos cōcitauit: & ad quartū lapī
dē ab urbe castra posuit. cūq; nullis ciuū le
gatiōib⁹ flecteret a Vecturia matre & Vol
ūnia uxore matronarū nūero cōitata mot⁹
omisso bello ut proditor occisus est. Ibi

templum fortunæ muliebri cōstitutū est :

F Abius Ambust⁹ ex duabus filiabus : alteram Licinio Stoloni : alteram Aulo Sulpitio patritio coniugē dedit : quarum plebeia cū sororē saluaret : cuius uir tr militaris cōsulari potestate erat fasces lictorios forib⁹ appositos indecenter expauit : a sorore irrita marito quæsta . q̄ adiuuante socero : ut primum tribunatum pl. aggressus ē : legem tulit : ut alter cōsul ex plebe crearet̃ . Lex resistente Appio Claudio lata tamen & primis Licinius Stolo cōsul factus . Idē lege sanciuir ne cui plebeio plus cētum iugera agri hēre liceret & ipse cum iugera centū quinquaginta haberet : altera emancipati filii noīe possideret . In iudiciū uocatus : & primus omnium sua lege punitus est .

P Opulus romanus cū seditiosos magistratus ferre non posset de cēuiros legibus scribendis creauit qui eas ex libris Solonis trāslatas duodecī tabulis exposuerūt . Sed cū pacto dōinatiōis magistratum sibi prorogarent . Vnus ex

ipsis Appius Claudius Virginiā uirginii
Centurionis filiam in Alcido militantis
adamauit: quam cum corrumpere non
posset clētē subornauit: q eā i seruitutē de
posceret: sic facile uicturus cum ipse esset
accusator & iudex. Pater re cognita: cum
ipse die iudicii superuenisset: & filiam iam
addictam uideret: ultimo eloqo eius impe
trato: cum eā in secretū abduxisset occidit.
& corpus eius humero gerens ad exercitū
profugit: & milites ad uindicandū facinus
accendit: qui creatis decem tr. Auentinū
occupauerunt. Decem uiros abdicare se
magistratu praeceperunt eosq; omnes aut
morte aut exilio punierunt Appius Clau
dius in carcere necatus est.

R Omani ob pestilentiam respōso
monēte ad Esculapiū Epidaurō
accerendū decē legatos principe
Q. Volumnio miserūt: qui cū eo uenisset
& simulacrum ingens mirarentur: anguis
e sedibus eius elapsus uenerabilis nō hor/
ribilis per mediam urbem cū admiratione
omnium ad nauem romanam perrexerit.

& se in Volumnii tabernaculo cōspirauit.
 Legati deum uehentes Antium prouecti
 sunt: ubi per mollitiem maris anguis pro/
 ximū Aesculapii fanum petiit: & post pau/
 cos dies ad nauē rediit, & cū aduerso Thy/
 beri subueheret ī proximā syluā desiluit.
 Vbi templum ei cōstitutum & pestilētia
 mira celeritate sedata est.

F Vrius Camillus cum faliscos ob/
 sideret: ac ludi litterarū magister
 principū filios ad eū abduxisset
 uinctū cū iisdem pueris ī urbem redigēdā
 tradidit. Statim falisci se ei ob tantam iusti/
 ciā dediderūt. Vehios hyeme obsidiōe dō/
 uit: deq; his triumphauit. Postmodū crim/
 ini datū q̄ albis equis triūphasset: & prædā
 inique diuisisset: die dicta ab Apuleio Sa/
 turniō tr. pl. dānat⁹ Ardeā cōcessit. Mox
 cū galli Sēōes relictis ob sterilitatē agris suis
 Clusiū Ethruriæ oppidū obsiderent missi
 sūt Rōa tres Fabii: q̄ gallos mōerēt: ut ab
 oppugnationē desisterent: ex his un⁹ cōtra
 ius gentium ī aciem processit: ducē Sēonū
 interfecit. Quo commoti galli petitis in

deditionem légatis .nec impetratis Rōam
petierunt : & exercitū romanū apud aliam
fluuium occiderunt : die sextodecimo kal.
Augusti : q̄ dies inter nefastos relatus alie
nēis dictus. Victores Galli urbē intrarunt .
Vbi nobilissimos senum in curulibus &
honorum insignibus : primo ut deos uene
rati : deinde ut homines despecti interfecere
Reliqua iuuentus cū Manlio in capitolliū
fugit . Vbi obfessa Camilli uirtute seruata
est : qui absens dictator dictus collectis reli
quiis gallos improuisos internectione occi
dit . Populum romanum migrare uehios
uolentem retinuit . Sic & oppidū ciuibus
& ciues oppido reddidit .

M Anlius ob defensum capitolliū
Capitollinus dict⁹ sexdecī ānorū
uoluntarium se militem obtulit
triginta septem militaribus donis a suis du
cibus ornatus : uiginti tres cicatrices in pe
ctore hūit capta urbe : auctor in capitolliū
fugiendi fuit . Quadā nocte clāgore āseris
excitatus Gallos ascēdētes deiecit . Patron⁹
a ciuibus appellatus : & sarre donatus .

domum etiam in capitollio publice accepit
 Qua superbia elatus : cum a senatu supre-
 sisse gallicos thesauros argueret : & addi-
 ctos ppria manu liberaret regni affectati
 suspicione ī carcerē cōiect⁹ populi cōsensu
 liberatus est. Rursus cū in eadem culpa &
 grauius perseuerar& reus factus : & ob
 conspectū capitollii ampliatus . Alio deīde
 loco damnatus : & de saxo Tarpeio præci-
 pitatus : domus diruta : bona publicata :
 gentilitas eius Manlii cognomine iurauit .
 ne quis postea capitollinus uocaretur .

Fidenates fidei romanorū hostes :
 ut sine spe uenire fortius dimica-
 rent legatos ad se missos inter /
 feceūrt . Ad quos Q. Cīcinat⁹ dictator
 missus magistrū equitū habuit Cornelliū
 Cossū : qui Laertem Tolumnum ducē
 sua manu interfecit . De eo opima spolia :
 Ioui feretrio secūdus a Rōulo consecrauit
 Hic bello samnitico sub Valerio Maximo
 & Cornellio Cossō consulibus . tr. militū
 exercitu in angustiis Gauri montis insidiis
 hostiū clauso : accepto quod postulauerat

præsidio in superiorem locū euasit hostes
terrui. Ipse intempesta nocte per medias
custodias sōno oppressas icolumis euasit.
Ob hoc ab exercitu Ciuica corōa de quer
cu: quæ dabat ei: q ciues ī bello seruasset.
Obsidionali: quæ dabatur ei: qui obsidiōe
ciues liberasset donatus est. Consul bello
latio collega Mālio Torquato positus apud
Veserium fluuium castris: cum utrique
consuli somnio obuensset: eos uictores
futuros: quorum dux in prælio cecidisset:
cum collato cū collega somnio cōuenisset:
ut cuius cornu in acie laboraret: diis se ma
nibus uoueret: inclinata parte sua se. &
hostes per Valerium pontificem diis māi
bus deuouit. Impetu in hostes factō uicto
riam suis reliquit.

D Decius Decii filius primo cōsul
de Samnitib⁹ triumphās. spolia
ex his Cereri consecrauit. Iterū
& tertio consul multa domi: militiæque
gessit. Quarto consulatu com Fabio Max
imo: cum galli: Samnites. Umbri: Tusci
contra romanos conspirassent. Ibi

exercitu in aciem ducto : & cornu īclinante
 exemplū patris imitat^r. Aduocato Marco
 Liuiō pontifice hastæ insistens & solennia
 uerba respōdens : se & hostes diis manibus
 deuouit : impetu in hostes facto : uictoriā
 suis reliquit. Corpus a collega laudatum
 magnificē sepultum est .

Titus Manlius torq̃tus ob ingenii
 & linguæ tarditatem a patre rus
 relegatus : cū audisset diē dictam
 a Pomponio tribuno plebis nocte urbem
 petiit . Secretum colloquiū a tribuno impe
 trauit : & gladio stricto dimittere eum accu
 sationē terrore multo compulit Sulpicio
 dictatore . tr. militum Gallū prouocatorē
 occidit : torquē ei detractū ceruici se induit
 Consul bello latino filium suum q̃ contra
 imperiū pugnasset securi percussit . Latios
 apud Vesperium fluuium Decii kolegæ de
 uotione superauit . Consulatum recusauit
 quod diceret neque se populi uitia : neque
 illum seueritare sua posse sufferre .

Reliquias Senonum Camillus p
 sequebatur aduersum ingentem

gallum prouocatorem. Solus Valerius
Coruinus tr. militum omnibus territis
processit. Coruus ab ortu solis galeæ eius
insedit: & inter pugnandum ora oculosq;
Galli uerberauit. Hoste uicto Valerius
Coruinus dictus: hic cū ingēs multitudo
ære aliēo oppressa Capuā occupare tēptas-
set & ducem sibi Quintium necessitate cō-
pulsum fecisset sublato ære alieno seditiō/
em compressit.

Caius Victuri⁹ & Spuri⁹ Posthu-
mius cōsules aduersum samnites
bellū gerentes a Pontio Telefino
duce hostium per insidias seducti sunt.
Nam ille simulatos transfugas misit: qui
romanis dicerent Luceriam a samnitibus
obsideri apud Laniam: quo duo itinera
ducebant: aliud longius & tutius: aliud
breuius & periculosius. Itaq; cum insidias
statuisset: qui locus furculæ claudinæ uo-
catur. Pōtius accitum patrem Heremniū
rogauit: qd fieri placeret. Ille ait: aut ōnes
occidendos: ut uires frangerentur: aut oēs
dimittēdos: ut beneficio obligarēt. Vtroq;

implorato consilio : omnes sub iugū misit
ex fœdere : quod a romanis improbatum
est . posthumius samnitibus deditus nec
repetitus est.

L Vcius Papyri⁹ uelocitate cursor
cū cōsulem se ad uersus omnib⁹
aduersum samnites progressum
esse sensisset : ad auspicia repetēda Romā
regressus edixit Fabio Rullo : quem exer/
citui præponebat : ne manum cum hoste
confereret. Sed ille opportunitate ductus
pugnauit : reuersus eū securi feriri uoluit.
Ille in urbem confugit : nec supplicem tri/
buni tuebantur . Deinde pater lachrymis
populus precibus ueniam impetrauit . Pa
pyrius de samnitibus triumphauit . Item
Preneste cū pratorē grauiter increpuisset :
expedi inquit LiCTOR secures . Et cum eum
metu mortis attonitum uidisset icōmodā
ambulantibus radicem excidi iussit .

Fabius Rutilianus primus ex ea
familia ob uirtutem Maximus
magister eqtū a Papyrio cursore
pœne percussus securi . Primū de Apulis

& Lucerinis. Iterū de Samnitibus . Tertio
de Gallis : Vmbris : Marſis : atque Tuſcis
triumphauit. Cenſor Libertinos tribub⁹
admouit. Iterū Cenſor fieri noluit: dicens
non eſſe ex uſu populi romani eoſdem cē
ſores ſæpius fieri. Hic primus inſtituit: ut
eqtes romani Idibus Quintilibus ab æde
honoris equis inſidentes in capitoliū tran
ſirent. Mortuo huic tantum æris populi li
beralitate cōgeſtū: ut iſde filius uiſceratio
nem & epulas publice daret.

T Curi⁹ Dentatus primo de Sam
nitibus triumphauit: quos uſq;
ad mare ſuperum propagauit.
Regreſſus in concione ait tantum agri cepi
ut ſolitudo futura fuerit: niſi tantū homi
num cepiſſem tantum porro hominum
cepi: ut fame perituri fuerint: niſi tantum
agri cepiſſem. Iterū de Sabinis triūphauit
Tertio de. lucanis ouans urbem introiuit.
Pyrrhum epirotam ex Italia pepulit qua
terna dena agri iugera uiritim populo di
uiſit. Sibi deinde cōſtituit: dicens neminē
eſſe debere cui nō tantū ſufficeret. Legatis

Samnitū aurum offerentibus cum ipse in
foco rapas torreret malo hæc inqt ificitilib²
meis esse & aurum habentibus imperare
Cum interuerse pecuniæ argueretur cadū
ligneum .quo uti ad sacrificia consueuerat
in mediū ptulit Iurauitq; se nihil amplius
de præda hostiliū domū suam conuertisse.
A quā deinde anienem manibns hostiū
in urbē induxit . Tr. pl. patres auctores fi/
eri coegit commitiis : quibus plebeus ma
gistratus creabat̃ . Ob hæc merita domus
ei apud Thyphatam & agri iugera quin /
genta publice data .

APPius Claudius Cæcus ī cēsura
libertinos quoq; in senatū legit .
epulandi decantandiq; ius tibi cin
ibus in publico ademit . Duæ familiæ ad
Herculis sacra sunt destinatæ : potitiorum
& pinariorū . Potitios Herculis sacerdotes
pretio corrupit : ut sacra Herculea seruos
publicos edocerent . Vnde cæcatus ē . Gens
potitiorū fūditus periit : ne cōsulatus cum
plebeis cōmūicaret̃ acerrime restitit : ne
Fabius solus ad bellū mitteret̃ cōtradixit .

Sabinos: Sănites: Ethruscos bello domuit
uiam usq; Brundisium lapidibus strauit.
Vnde illa Appia dicta est: aqua anienē in
urbem induxit. Censuram solus oī quin/
quēnio obtinuit. Cum de pace Pyrrhia/
geretur. & gratia pōtentū per legatū Cīcā
pretio quæreretur: senex & cecus lectica i
lenatum latus turpissimas cōditiones ma/
gnifica oratione discussit:

PYrrhus rex Epirotarū materno
genere ab Achille paterno Her/
cule oriundus cum imperium
orbis agitans romanos potentes uideret.
Apollinē de bello consuluit; ille ambigue
respondit. Aio te & acida romanos uincere
posse. Hoc dicto iuolūtatem tracto: auxilio
Tarētinis uenit bellū rōanis itulit Leuiniū
cōsulē apud Heracleā elephātorū nouitate
turbauit. Cūq; rōanos aduersis uulnerib?
occisos uideret. Ego iquit talib? uulnerib?
breui orbē terrarū subigere potuissē. Ami
cis gratulātibus: quid mihi cū tali uictoria
inquit? ubi exercitus robur amittam Ad
uigelimum ab urbe lapidem castra posuit,

captiuos Fabricio gratis dedit. Viso leuiniū
 exercitu. Eandē sibi ait aduersus romanos
 quam Herculi aduersus Hydram fuisse
 fortunam. A Curio & Fabricio superat⁹
 Tarentum refugit. In Siciliam traiecit.
 Mox in Italiam Locros regressus pecuniā
 Proserpinæ auertere tēptauit. Sed ea nau /
 fragio elata est. Tum in graciā regressus
 dū argos oppugnaret ictu tegulæ pstrat⁹
 est. Corpus ad Antigonū macedoniæ regē
 delatum magnifice sepultum est.

Vllcini Ethruriæ nobile oppidū
 luxuria pene perierunt. Nam cū
 temere seruos manumitterent :
 dum in curiam legerent consēsu seruorū
 oppressi : cum multa indigna paterentur ;
 clam Romæ auxilium petierūt. Missusq;
 Deci⁹ Murēa mox libertinos oēs aut ī car
 cere necauit : aut dōinis ī seruitutē restituit.

Appius Claudius Audax uictis
 uulscinēlib⁹ cognomēto Audax
 frater Cæci fuit. Cōsul ad Mæer
 tinos liberādos miss⁹ ē. Quorū arcē Car
 thagiēses & Hiero rex syracusā obsidebāt.

Primo ad explorandos hostes fretū piscato-
ria naue traiecit: & cū duce carthaginensiū
egit: ut præsidiū arce deducerent. R. hegiū
regressus quinquagemam hostium copiis
pedestribus cepit: eā legionem in siciliam
traduxit. Carthaginēses Messana expulit
Hierona regem praelio apud syracusas in
deditionem accepit. qui eo periculo territ⁹
romanorum amicitiam petiit: eisdem post
ea fidelissimus fuit.

C Neus Duellius primo punico
bello dux contra carthaginenses
missus: cū uideret eos multum
mari posse classē magis ualidam q̄ de /
corā fabricauit. Et q̄s coruos uocauere mā
us ferreas prim⁹ omnium cū irrisu hostiū
instituit: quibus interpugnandum hostiū
naues apprehendit: qui uicti & capti sunt.
Himylco dux classis Carthaginem fugit.
& a senatu quæsiuit: quid faciendū cēserēt.
Omnibus ut pugnārēt acclamātibus: feci
inquit: & uictus sum. Sic pœnam crucis
effugit. Nā apud pœnos dux male re gef-
ta puniebatur. Duellio concessum est: ut

prælucente funali & præcinente tibicinea
cœna publice rediret.

A Tillius Collatinus dux romæorū
aduersus carthagenenses missus
maximis & munitissimis ciuita-
tibusæt na drepano lilybeo hostilia præsi-
dia deiecit Panormum cœpit. Totāq; siciliā
peruagat⁹ paucis nauib⁹ magnam hostiū
classẽ duce Håilcare supauit. Sed cū ad
Cecinam ab hostib⁹ obsessam festinaret: a
poenis in angustiis clausus est. ubi militū
Calphurnius per flamas acceptis trecentis
in superiorẽ locum euasit: consulem libera-
uit. Ipse cū trecētis pugnās cecidit: & postea
ab Atillio semianimis inuentus est. Et sa-
natus magno postea terrori hostibus fuit,
Atillius gloriose triumphauit.

A tillius Regulus consul fufis
Salentinis triumphauit. Primus
q; romanorum ducum in africā
classẽ traiecit. Duce Carthagenensium
Hamilcare naues longas tres & sexaginta
accepit. Oppida ducenta. & hominū du-
centa millia accepit: absente eo: coniugi &

liberis eius ob paupertatē sūptus publice
datus. Mox arte Xantippi lacedæmonii
mercenarii militis captus in carcerē missus
Legatus de permutandis captiuis Romā
missus dato iure iurādo : ut si nō ipetrasset
ita demum rediret. In senatu cōditionem
disuasit. Reiectisq; a se coniuge & liberis
Carthaginē regressus ubi in arcā ligneam
coniectus clauis introrsum adactis uigiliis
ac dolore punitus est.

Lucretius Catullus primo puni
co bello trecentis nauibus aduer
sum pœnos profectus: sexcentas
eorum naues commeatibus & aliis oneri
bus impeditas: duce Himilcone apud æga
des insulas inter siciliā & africā depres
sit aut cepit. Finemq; bello imposuit: pacē
petentibus hac conditione concessit. ut Si/
cilia: Sardinia: & cæteris insulis intra Italiā
africāq; decederent. Hispania citra Hi/
berium fluuiū abstinerent.

HAnnibal Hamilcaris filius ūdecī
ānos natus a patre aris admotus
odiū in romāos perenne iurauit.

Exiit toti⁹ & miles ī castris patris fuit Eo
 morruo cām belli quārēs : Sagūtū romāis
 fœderatam intra sex menses euerit . Tum
 alpihus patefactis ī Italiā traiecit . P. Scipiō
 em apud Ticinium Sēpronium Longum
 apud Trebiam . Flaminium apud Transi
 menum . Paulum & Varronē apud Can
 nas superauit . Cumq; urbem capere pos
 set in campaniam diuertit : cuius delitiis
 elanguit . & cum ad tertium ab urbe lapidē
 castra posuisset : tempestatibus repulsus .
 primum a Fabio Maximo frustat⁹ : deīde
 a Valerio Flacco repulsus : a Graccho &
 Marcello fugatus : in africam reuocatus : a
 Scipione superatus . ad Antiochum syriæ
 regem confugit : eumq; hostem romanis
 fecit quo uicto ad Prusiam Bithymix regē
 cōcessit . Vnde Romā legatione repetitus
 hausto quod sub gēma anuli hēbat uenēo
 absūptus ē . Positus apud Libissam in arca
 lapidea : in qua hodie quoq; inscriptū est .

HANNIBAL HIC SITVS EST.

F Fabius Maximus cunctator ut
 uerucosus a ueruca in labris .

Ita ouicula a clementia morum : consul de
Liguribus triumphauit. Hannibalē mora
fregit. Minutiū magistrū equitū imperio
æquari sibi passus est et nihilomin⁹ pericli
tanti subuenit. Hannibalē in agro falerno
inclusit. Manlium Statilium transfugere
ad hostes uolentem equo & armis donatis
retinuit. Et Lucano cuidam fortissimo ob
amorem mulieris ī frequenti eandem em
ptam dono dedit. Tarentum ab hostibus
recepit. Herculis signum inde translatum ī
capitollio dedicauit. de redēptiōe captiuorū
cū hostib⁹ pepigit. Quod pactū cū a senatu
improbaretur : fundum suū ducentis mil/
libus uendidit : & fidei satisfecit.

S Scipio Nasica a senatu uir optim⁹
iudicatus matrem deum hospitio
recepit is cū aduersum auspicia
consulem se a Graccho nominatum cōper
isset .magistratu se abdicauit. Censor sta/
tuas quas sibi quisq; in foro per ambitionē
ponebat sustulit. Consul Delminum ur
bē Dalmatorū expugnauit : Imperatoris
nomen a militibus : & ab senatu triūphum

recusauit oblatū . Eloquentia prim^o : iuris
scientia consultissimus : ingenio sapientissi
mus . Vnde uulgo Corculum dictus .

M Marcell^o Viridomarus Gallorū
ducem singulari prælio fudit .
Spolia legit apud nolam . Hanni
balem prim^o locorū angustia adiutus uici
docuit : Syracusas p̄ tres ānos expugnauit .
Et cum per calumniam triumphus a senatu
negaretur . De sua sententia ī albano mōte
triūphauit : quinquies consul : insidiis Hā/
nibalis deceptus : & magnifice sepultus .
Ossa Romam remissa a prædonibus iter/
cepta perierunt .

H Annibale Italiam deuastante ex
responso librorum Sibylinorum
mater deum e Pessimunte acer/
lita cū aduerso Thiberi ueheretur repente
in alto stetit : & cum moueri nullis uirib^{us}
posset . ex libris cognitum est : castissimæ
demum fœminæ manu moueri posse . Tū
Claudia uirgo uestalis falso incestu suspe
cta deā orauit : ut si pudicā sciret sequeretur :
& zona imposita nauem mouit . Simulacrū

matris deum aduexit . Templū ædificauit
Nasica : qui uir optimus iudicabatur .

Portius Cato genere Tusculan⁹
a Valerio Flacco Romā sollicita
tus . Tr. militum in sicilia . Quæ
tor sub Scipione fortissimus : prætor iusti
ssimus fuit . In prætura sardiniā subegit
ubi ab Ennio litteris græcis institut⁹ Cōsul
celtiberos domuit : & ne rebellare possent
litteras ad singulas ciuitates misit : ut muros
diruerent : cum una quæq; sibi soli impari
putaret fecerunt . Syriaco bello Tr. militū
sub .M. Attilio Glabrione occupatis The
rmopylarum iugis præsidium hostium
depulit . Censor Luciū Flamiuiū cōsularē
seātu mouit : q̃ ille ī Gallia ad cuiusdā Scor
ti spectaculū eiectū quēdā e carcere ī cōuiui
o iugulari iussisset Basilicā suo nōine pri⁹
fecit : matrōis ornāmēta erepta oppia lege :
repetētib⁹ restitit Accusator assidu⁹ malorū
Galbā octogenari⁹ accusauit . Ipse quadra
gies quater accusatus gloriose absolutus
Carthaginem delendam censuit post octi
ginta annos filium genuit . . Imago

huius funeris gratia produci solet.

HAsdrubal frater Hannibalis ingē
tibus copiis ī Italiā traiecit. Ac
tumq; de romano impio erat: si
coniūgere Hannibali copias potuisset. Sed
Claudius Nero: qui in Apulia cum Han
nibale castra coniunxerat relicta in castris
parte cum delectis ad Hasdrubalem prop
auit. Et se Liuius colegæ apud Senam op
pidum: & Methaurum flumen coniunxit.
Amboq; Hasdrubalē uicerunt. Nero re
grussus pari celeritate qua uenerat: caput
Hasdrubalis āte uallū Hannibalis proiecit.
Quo uiso ille uinci se fortūa Carthaginis
confessus. Ob hæc Liuius triumphans.
Nero ouans: urbem introierunt.

Scipio ex uirtutib⁹ cognuminat⁹
Africanus Iouis filius creditus.
Nam anteq̃ cōciperetur serpens
in lecto matris apparuit. Et ipsi paruulo
draco circumfusus nihil nocuit. in capitolium
intempesta nocte eunti canes nunquam
latrauerunt: nec hic quicq̃ prius cœpit: q̃ ī
cella Iouis diutissime sedisset: q̃si diuinam

mentem accepisset . decem & octo annorū
patrem apud Ticinum singulari uirtute
seruauit . Clade canensi nobilissimos iuue
nēs Italiam deserere cupientes sua aucto
ritate compescuit . Reliquias incolumes p
media hostium castra Cānusiū perduxit :
uiginti quattuor annorū prātor ī hispāiā
missus Carthaginem qua die uenit cepit
uirginem pulcherrimam : ad cui⁹ aspectū
accurrebat ad se uetuit adduci . patriq; eius
ac sponso restitui iussit . Hasdrubalē Mago
nēq; fratres Hannibalis Hispania expulit .
Amiciam cum Siphace maurorum rege
cōiunxit . Maximissam in sotietate recepit .
Victor domum regressus . consul āte ānos
factus concedente collega in africanā classem
traiecit . Hasdrubalis & Siphacis castra una
nocte prorupit . Reuocatum ex Italia Hā
nibalem superauit . Victis carthagenensī
bus leges imposuit : bello Antiochi legat⁹
fratri fuit . Captum filium gratis accepit
a . Petillio Atreio . Tr . pl . repetunda
rum accusatus librum rationum in con
spectu populi scidit . Hac die inquit uici

Cartaginē . quasi bonum factū in capitoliū
eamus & diis supplicemus . Inde in uolum
tarium exilium concessit . ubi reliquā egit
atatem . Moriens ab uxore petiit ne corp²
suum Romam referreretur .

Luius Salinator : primo consul
de illyriis triumphauit : deinde
ex inuidia pecullatus reus ab oī/
bus tribubus excepta Metia condemnat² :
iterum cum Claudio Nerone inimico suo
consul ne respublica discordia male admi/
nistraretur amicitiam cum eo iūxit : & de
Hasdurbale triumphauit . Censor cū eodē
collega omnes Tribus excepta Metia æra
rias fecit . Stipendio priuauit eo crimine :
q̃ aut prius se iniuste condemnassent : aut
postea tantos honores non recte tribuissēt

Flaminus Flaminii : qui apud
Transimenum periit filius : Con
sul Macedoniam sortitus ducib²
Charopæ principis pastoribus regem
Philippum prælio fudit castris exiit
filium eius Demetrium obsidem accepit
quem pecunia multatum in regnum

restituit ab . Onabide quoque lacedamōio
filiū obsidē accepit . Ludos Iunoni Samiæ
per præconem pronuntiauit . Legatus etiā
ad Prusiā ut Hannibalē repeteret missus :

Fulvius nobilior ætolos Oretha
nosque superavit . Vnde ouans
urbem in troiuit . Conatheos :
q bello macedonico interfuerant . Post ad
Antiochum defecerant præliis freque
ntibus : uictos & i Ambraciam oppidum
coactos i deditionē accepit tæen signis tab
ulisq; pictis spoliauit : de quibus triumphauit :
quam uictoriam per se magnificam
Marcus Ennius amicus eius i signi laude
celebrauit .

Scipio Asiaticus frater Africani
infirmo corpore tamen in africa
uirtutis nomine a fratre laudat⁹ :
consul Antiochum regem Syriæ legato
fratre apud Sipylum montem : cum artus
hostium pluuiā hebetate fuissent uicit . Et
regni relicti a patre pte priuauit hinc Asia
ticus dictus post reus pecuniæ intercept⁹ :
ne i carcerem duceretur Cracchus . Tr. pl.

intercessit. Marcus Cato censor equum
ei ignominia causa ademit.

Antiochus Syriae rex nimia opum
fiducia bellum romanis intulit.
specie lysimachiae repetendae quam
a maioribus suis in Thracia quondam romani
possidebant. Statimque graeciam insulasque occupa-
uit: in Euboea luxuria elanguit aduentu Atti-
lii Galabronis exercitus Thermopylas oc-
cupauit. unde industria Marci Catonis eie-
ctus in asia refugit nauali praelio cui Hani-
bal praefecerat a Lucio Aemilio Regillo
superatus. filium Scipionis africani quem inter
nauigandum ceperat: patri remisit: qui ei
quali pro reddenda gratia suaserit: ut amici-
ciam romanam peteret. Antiochus spreto
consilio apud Syphilum montem cum Lucio
Scipione conflixit. Victus & ultra Taurum
montem relegatus a sodalibus quos tenu-
lentus in conuiuium pulsauerat: occisus est.

Gneus Manlius Vulso missus ad
ordinandam Scipionis asiatici pro-
uinciam cupidine triumphum bellum
Pisidiis & Gallograecis: quod Antiocho affue-

rant: intulit. His facile uictis inter captiuos
uxor regis Orgiagontis centurioni cuidā
in custodiam data. a quo stuprata ui: de
iniuria tacuit. Et impetrata redemptione
marito adulterum centurionem interfici/
endum tradidit.

Lutius Paulus Aemilius filius
eius: qui apud Cannas cecidit
primo consulatu. quem post tres
repulsas adeptus erat de Liguribus trium
phauit rerum gestarum ordinem in tabula
pictum publice posuit. Iterum consul Per
sem Philippi filium apud Samothracas ce
pit quem uinctum fleuit. & assidere sibi
iussit: tamen in triumphum duxit. In hac
læticia duos filios amilit: & progressus ad
populum gratias fortunæ agit: q̃ siquid
aduersi reipublicæ imminebat: sua esset
calamitate decisū. Ob hac omnia & a po.
& a senatu concessum est. ut ludis circem
sibus triumphali ueste uteretur. Ob hui?
licentiam & paupertatem post mortem ei?
dos uxori nisi uenditis possessionibus non
potuit exolui.

Tiberius Sempronius Gracchus nobilissima familia ortus. Scipio / nē Asiaticum quīs inimicū duci in carcerem non passus: prætor galliā do / muit. consul hispaniam. Altero consulatu Sardiniam. tantumq; captiuorū adduxit. ut longa uenditione res in prouerbiū ue / niret. Sardi uenales. Censor libertinos: q rusticas tribus occupant in quattuor ur banas diuisit. Ob quod a populo collega eius Claudius: nā ipsū auctoritas tuebat. reus factus. Et cū Claudiū condemnassēt Tiberius iurauit se cū illo in exillū iturum. Ita reus absolutus ē. Et cū i domo Tiberii duo angues e geniali Toro replissēt respō / so dato. Eum de dominis periturū: cuius sexus āguis fuisset occisus amore Corne lia coniugis matrem interfici iussit.

Scipio Aemilianus Pauli mace donici filius a Scipione Africano adoptatus in macedonia cum pa tre agens uictum persem tam pertinaciter persecutus est: ut media nocte in castra re dierit. Lucullo in Hispaniam legatus apud

Intercatiā oppidū prouocatorem singulari
prælio uicit. Muros hostiles ciuitatis pri-
mus ascendit. Tr. in africa cum Tito Mā-
lio imperatore cohortes octo obsidione ual-
latis consilio & uirtute seruauit: a quibus
corona obsidionali donatus. Cum adili-
tatē peteret: consul ante annos ultro fact⁹
Carthaginē intra sex mēses deleuit. Numā-
tiā ī hispāia correpta prius militū disciplina
fame uicit hinc nūantinusdictus. C. Lælio
plurimū usus ad reges adeūdos miss⁹ du-
os secū præter eum seruos duxit. Ob res
gestas superbe Gracchū iure cæsum uideri
respondit obstrepēte populo. Taceāt iquit
qbus Italia nouerca ē nō mater & addidit:
quos sub corona uændidi. Cēfore Mūmio
collega seniore ī sēatu ait. Vtinā mihi colle-
gā aut dedissetis: aut non dedissetis. Susce-
pta agrariōrū causa domi repente exāimis
inuentus ē: obuoluto capite elat⁹: ne liuor
in ore appareret. Huius patrimonium tā
exiguum ut triginta duas libras argenti:
duas & semilibram auri relinqueret.

Tullius Hostilius Mācin⁹ prætor

aduersum numātinos uetātibus auibus :
 & nescio qua uoce reuocāte profectus : cū
 ad Numantiā peruenisset . Exercitū Pom
 peii acceptum prius corrigere decreuit : &
 solitudinem periit . Eo die Numātini forte
 solenni nuptu filias locabant : & unam spe/
 ciosā duobus cōpetētibus pater pullæ con
 ditiōem tulit : ut ei illa nuberet : qui hostis
 dexterā attulisset . Profecti iuuenes absces
 sum romanorū in modum fugæ properā
 tium cognoscunt : rem ad suos referunt .
 Illi statim quattuor millibus suorū uiginti
 millia romanorum ceciderunt . Mancinus
 auctore Tiberio Graccho quæstore ī leges
 hostium fœdus percussit quo per senatū
 improbato : Mancinus numātinis deditus
 nec receptus augurio : in castra deductus
 praturam postea cosecutus est .

L Vcius Mūmius deleta Achaia
 Achaicus aduersus Corinthios
 missus uictoriam alieno labore
 quæsitam interceptit . Nā cū illos Metellus
 macedonicus apud Heracleam fudisset :
 & duce Critholao priuasset : cū lictoribus

& paucis eqtibus ī Metelli castra pperauit
Et Cornithios apud Leucopetram uicit :
duce Dioneo qui domum refugit : eamq;
icedit cōiugē īterfecit & ī ignē prācipitauit:
ipse ueneno īterit. Mūmi⁹ Corīthū signis
tabulisq; spoliauit : quibus cū totā repleffet
Italiam in domum suam nihil contulit.

Q Vintus Metellus Cecili⁹ a dōita
Macedonia Macedonic⁹ prātor
Pseudo philippū qui idē Andris
cus dict⁹ est uicit acheos his praelio fudit In
uis⁹ plebi ob nimiā securitatē & ideo tertio
post duas repulsas consul āgre factus Ar
bacos in hispania domuit apud Cetebria
oppidū cohortes loco pulsas redire & locū
recipere iussit. Cū ōnia pprīo & subito con
silio ageret & āico cuidā : quid acturus esset
rogātī : tunicā īquit meam exurerem si eā
cōsiliū scire existimarem . Hic quattuor
filiōrū pater suprēo tēpore hūeris eorū ad
sepulcrum latus est. ex quibus tres consu
lares : unum etiam triumphantem uidit.

Q Vintus Cecillius Metell⁹ nūdi
cus : q de Iugurta rege triūphauit

Censor Quintium qui se Tiberii Gracchi filium mentiebatur incensum nō recepit. Idem In legem Apuleiam per uim laram iurare noluit. Quare ī exiliū actus Smyrnæ exulauit. Claudia deinde rogatione reuocatus: cum ludis forte litteras in theatro accepisset: non eas prius legere digantus est: q̄ spectaculum finiretur. Metellum sororis suæ uirum laudare noluit: q̄ olim is suum iudicium & leges detrectarat.

Quintus Metellus pius Numidici filius: p̄ quia patrē lachrymis & precib⁹ asidue ab exilio reuocauit prætor bello sotiali Quintum Pompeiū marforū ducē īterfecit. Consul in hispania Herculeios fratres oppressit. Sertoriū hispāia expulit. Adolecēs ī petitiōe præturæ & pontificatus cōsularibus uiris prælat⁹ ē.

Tiberius Gracchus Africāi ex filia nepos quæstor Mācino ī hispāia fœdus eius flagiciosum pbauit. Periculum deditionis eloquentiæ gratia effugit. Tr. pl. legem tulit: ne quis plus mille agri iugera haberet. Octauio collega

intercedente nouo exemplo magistratum
abrogauit. Deinde tulit ut ea familia: quæ
de Attali hæreditate erat ageretur: & po/
pulo diuideretur. Deinde cum prorogare
sibi potestatem uellet: aduersus auspitia
in publicum processit: statimq; capitolium
petiit manum ad caput referens. qua salu/
tem suam populo commendaba Hoc no/
bilitas ita accepit: quasi diadema posceretur
Segniterq; cessante Mutio consule: Scipio
Nasica: seqni se iussit: qui saluam rempu.
uellent. Gracchum in capitolio persecutus
oppressit. Cuius corp⁹ Lucretii ædilis ma
nu in Thiberim missū. Vnde ille Vispillo
dictus. Nasica ut inuidiæ subtraheret per
speciem legationis in asiam ablegatus est.

G Ai⁹ Gracch⁹ Pestilentē sardiniā
quæstor sortitus nō ueniente suc
cessore sua sponte discessit. Ascu/
lane & Fragellane defectiōis iuidiam susti
nuit. Tr. pl. agrarias & frumentarias leges
tulit. Colonos etiā Capuam & Tarentum
mittendos censuit. Triumuiros agris diui
dendis se & Fuluium Flaccum: & Caium

Crassū constituit Minutio Ruccō tr. pl.
 legibus suis abrogante in capitolium uenit :
 Vbi cū Atilius præco Opimii consulis in
 turba fuisset occisus in forum descendit :
 & imprudens concionem a tribuno plebis
 auocauit . qua re accersitus cum in Senatū
 non uenisset armata familia Auentinū oc-
 cupauit. Vbi ab Opimio uictus dū a Tem-
 plo lunæ desilire Telū intorsit : & Pontino
 amico apud portā Trigeminā . P. Lectorio
 in ponte sub licio persequentibus resistēte
 in locum furianæ peruenit . Ibi uel sua uel
 serui Eufori manu interfectus : caput a Se-
 ptimio Atello amico Gracchi ad Opimiū
 relatum auro expenso fertur : propter aua-
 ritiam infuso plumbo grauius effectum .

M Arcus Liuius Drusus genere &
 eloquentia magnus sed ambicio-
 sus & superbus ædilis mun⁹ ma-
 gnificentissimum dedit . Et ibi Ruminio
 collegæ quædam de utilitate reipū . sugge-
 renti . quid tibi inquit cū republica nostra ?
 Quæstor in asia nullis insignibus uti
 uoluit . ne quid ipso esset insignius . Tr. pl.

latinis ciuitatē : plebi agros : equebꝫ curiā :
senatui iudicia pmisit . Nimia liberalitatis
fuit . Ipse etiam professus nemini se ad lar
giendum præter cœlum & coenũ liquisse .
Ideoqꝫ cum pecunia egeret : multa contra
dignitatē fecit . Magulſā Mauritaniae prin
cipem ob regis simulatē profugũ accepta
pecunia Boscho ꝑdidit : quē ille Elephāto
obiecit . Adherbalem filiũ regis numidarũ
obsidem domi suæ sumpsit . Redēptiōem
eius oculte a patre sperans . Cœptionē ini
micum actionibus suis resistentem : ait se
de saxo Tarpeio præcipitaturum . Consuli
legibus agrariis resistenti ita collum ī com
mitio obtorsit : ut multus sanguis e naribꝫ
efflueret : quæ ille luxuria cōprobās mortĩ
iam detrudi se dicebat . deinde ex gratia in
inuidiam uenit . Nam plebs acceptis agris
gaudebat . Eqtes lælatabantur . Senatus
pmiſſis iudiciis exultabat . Sed solietatem
cum equitibus ægre ferebat . Vnde Liuius
anxius : ut latinorum postulata differret :
qꝫ pmiſſam ciuitatē flagitabāt . Repente in
publico cōcidit : siue morbo cōmitiali : siue

hausto caprino ságuine semianimis domū
relatus. Vota p̄ illo p̄ Italiā publice susce/
pta sūt. Et cū latini cōsulē in albano monte
interfecturi essent: Philippum admonuit:
ut caueret. Vnde in senatu accusatus cum
domum se reciperet immisso inter turbam
p̄cussore corruit. Inuidia cædis apud Phi/
lippum & Cæpionem fuit.

CAius Marius septies consul arpi
nas humili loco natus primis ho/
noribus per ordinem functus le/
gatus Metello in Numidia: criminando
consulatum adeptus: Iugurtam captum
ante currum egit: in proximum annum
consul ultro factus Cymbros ī gallia apud
Aguas sextias Theutonas in Italia in cāpo
Saudio uicit. Deq; his triumphauit. ulq;
sextum consulatum per ordinem factus.
Apuleium Tr. pl. & Clautiam prætorem
seditiosos ex senatus consulto interemit.
Et cum sulphitia rogatione prouinciam syl
læ eriperet armis ab eo uictus Mynturnis
in pallude latuit. Inuentus & in carcerem
coniect⁹ immissum percussorem Gallum

uultus auctoritate deterruit. Acceptaque
nauicula i africā traiecit. Ibi diu exulauit.
Mox Cīnana dominiōe reuocat^r ruptis
ergastulis exercitū fecit. Cæsisque inimicis
ultus: septimo consulatu ut quidem ferūt
uoluntaria morte decessit.

CAius Marius filius uiginti septē
annorum consulatum inuasit:
quem honorē mater tam imma-
turū fleuit. Hic patri sœuitia similis: curiā
armat^r obsedit Inimicos trucidauit. quorū
corpora in Thyberim præcipitauit. In ap-
paratu belli quod contra Syllam parabat:
apud Sacriportū uigiliis & labore defessus
sub diuo requieuit: & absens uictus fugæ
non pugnæ interfuit. Præneste confugit:
ubi per Lucretium Affellam obsessus tē/
ptata per Cuninulum fuga cum oīa septa
intelligeret: iugulandum se Pontio Thele/
sino præbuit.

LVcius cornellius Cinna flagiosis-
simus rempu sūma crudelitate
uastauit. Primo consulatu ferēs
de exulibus reuocandis legem ab Octauio

collega phibitus & honore priuatus :urbe
profugit . Vocatisq; ad pileū seruis aduer/
sarios uicit . Octauium interfecit . Ianiculū
occupauit . Iterū & tertio consulem se ipse
fecit . Quarto cōsulatu cum bellū contra
Syllam pararet Ancōæ ob nimiam crude
litate lapidibus ab exercitu occisus est .

F Laui⁹ Fimbria sæuissimus qppe
cinnæ sarelles Valerio Flacco cō/
suli legatus in asiam profectus p
simultatē dimissus corrupto exercitu ducē
interficiendū curauit . Ipse correptis īperii
insignibus prouinciam ingressus Mithri/
datē Pergamo expulit . Ilium ubi tardius
portæ patuerūt icendi iussit . Vbi Mineræ
templum in uiolatum stetit . quod diuina
maiestate seruatum nemo dubitauit Ibidē
Fimbria militiæ principes securi percussit .
Mox a Sylla Pergami oppressus corrupto
exercitu delertus se met occidit .

P lancus genere Lusitan⁹ ob pau
pertatē primo mercenari⁹ : deīde
alacritate uector : audacia latro :
ad postremū dux bellū aduersū romāos

sumpsit. Eorumq; imperatorem Claudiū
Mumanū deinde. C. Nigidiū oppressit.
Pacem a popilio maluit integer petere: q̄
uictus: & cū alia dedisset: & arma retinen-
tur bellum renouauit. Cœpio cum aliter
uincere non posset: duos satellites pecunia
corrupt: qui Vinacum humo depositum
peremerūt: quæ uictoria: quia empta erat
a senatu non p̄bata.

M Arcus Aemilius Scaurus nobi-
lis pauper: nam pater: eius q̄uis
patritius ob paupertatē carbonariū
negotiū exercuit. Idē primo dubitauit ho-
nores petere: an argētariā facere. Sed elo-
quētix consultus ex ea gloriā peperit. Pri-
mo in hispania corniculū meruit. Sub Ore-
ste in sardinia stipēdiā fecit ædilis iuri red-
dēdo magisq; muneri edendo studuit. Præ-
tor aduersus lugurtam tamen eius pecu-
nia uictus. Consul legem de sumptibus
& libertinorum suffragiis tulit. Decium
prætorem: transeunte ipso sedentem ius-
sit assurgere: eique uestem scidit. Sellam
concidit: ne quis ad eum in ius iret edixit

consul Ligures & Gantiscos domuit: atq;
de his triumphauit. Censoruiam Aemyli
am strauit. Pontem Miluium fecit. Tan
tumque auctoritate potuit: ut Opimium
contra Gracchum. Varium contra Glauci
am: & Saturninū priuato cōsilio armaret.
Idem filium suum quia præsidiū deseru
erat in conspectum suum uetuit accedere.
Ille ob hoc dedecus mortem sibi consciuit.
Scaurus senex cum a Vario. Tr. pl. argu
eretur: quasi sotios & Latium ad arma
coegisset, apud populū ait. Varius ue
ronensis Aemylium Scaurū ait & sotios
arma coegisse. Scaurus negat. Vtri potius
credendum putatis.

L Vcius Apuleius Saturninus tr.
pl. seditiosus ut gratiam Maria
norum militum pararet: legem
tulit: ut ueteranis centena agri iugera diui
derentur in africa. Intercedentem Bebiū
collegam facta per populum lapidatione
submouit: glautix prætore q̄ is eo die: quo
ipse concionem habebat ius dicendo ptem
populi aduocasset: sellam cōcidit: ut magis

popularis uideretur. Quendam libertini
ordinis subornauit: q se Tiberii Gracchi
filium fingeret. Ad hoc testimoniū Sem
pronia soror gracchorū pducta: nec preci
bus: nec minis adduci potuit: ut dedecus
familiæ agnosceret Saturninus Aulo Mū
mio Cōpetitore īterfecto tr. pl. resectus.
Siciliā. Achaiā. Macedoniā nouis colonis
destinauit: & aurū dolo an scelere Cæpiōis
partū ad emptionem agrorū cōuertit: a qua
& igni interdixit ei: qui leges suas non iu/
rasset. Huic legi multis nobilib⁹ abroganti
bus cum tōuisset clamauit. Iam inquit nisi
quiescitis grādinabit. Metellus Numidic⁹
exulare q iurare maluit: Saturninus tercio
tr. pl. resectus ut satellitem suū Glauciam
pratorē faceret Mummiū Cōpetitorē eius
ī cāpo Martio necādū curauit: Marius se/
atus cōsulto armat⁹: ne qd respu. detrimēti
caperet: quo cēleretur darēt operā cōsules
Saturninū & Glauciā in capitolīū psecutus
obsedit. Maxioq; questu incisis fistulis in
deditionē accepit. nec deditis fides seruata
est. Glauciæ fracta ceruix Apuleius cum

in curiam fugisset: lapidibus & tegulis de
super interfectus ē. Caput ei⁹ Rauiri⁹ qdā
senator p cōiuiā ī ludibriū circū tulit.

Lucius Lycini⁹ Lucullus nobilis
disertus & diues munus quæsto
rium amplissimum dedit. Mox
per Murenā in alia classē Mithridatis
& per Ptolemæū regem Alexandriæ cō/
suli Syllæ cōciliauit. Prætor africā iustis/
sime rexit. Aduersum Mithridatē missus
collegam suū Cottā calcedoniæ obsessum
liberauit. Cizicon obsidiōe soluit. Mithri/
datis copias ferro & fame afflixit. eumque
regno suo ponto expulit: quem rursum cū
Tigrāne rege Armēiæ subueniēte magna
felicitate superauit. Nimiū in habitu ma/
xime signorū & tabularū amore flagrauit.
Post cum aliena mente desipere cœpit: tu/
tela eius Marco Lucullo fratri pmissa est.

Cornellius Sylla in fortuna felix
dictus: cum paruulus a nutrice
ferreretur mulier obuia: salue iqt
puer: tibi & reipublicæ tuæ felix: & statim
quæsitā: quæ hæc dixisset nō potuit iueiri.

Hic quæstor Marii Iugurtham a Bocho
in deditionem accepit. Bello Cymbrico &
Theutonico legatus bonā operā nauauit.
Prætor inter ciues ius dixit. Prætor cyliciā
prouinciā habuit. Bello sotiali samnites
Hirpinosq; supauit: ne monumēta Bochi
tollerentur Mario restitit. Consul asiā sor
ritus: Mithridatem apud Orchomenam &
Cheroniam prælio fudit. Archelaū præfe
ctum eius Athenis uicit. Portum pirrhæū
recepit: Medos. Dardanos ī itinere supera
uit. Mox cum legatione sulphitia imperiū
eius transferreretur: ad Mariū ī Italiā
regressus corruptis aduersariorū exerciti/
bus Carbonem Italia expulit. Mariū
apud portum Thelesinum apud portā
collinā uicit. Mario Præneste interfecto
felicem se edicto appellauit. Proscriptionis
tabulas primus proposuit. Nouem millia
deditorū in uilla publica cecidit. Numerū
sacerdotum auxit. Tribunitiam potestātē
minuit. Republica ordinata dictaturam
deposuit. Vnde spe decept⁹ puteolos cōces
sit. Et morbo: qui Tirialis uocat^r interiit.

Mithridates rex Ponti oriundus a
 septem perlis: magna ui animi &
 corporis : ut sex iuges equos rege
 ret : quinquaginta gentium ore loqueret :
 Bello sotiali dissidentibus romanis : Nico/
 medem Bithymia: Ariobarzenem capado
 cia expulit . litteras per totam asiam misit :
 ut quicumq; romanus esset certa die inter
 ficeretur: & factum est. Graciam insulasq;
 omnes : excepta Rhodo occupauit . Sylla
 eum praelio uicit. Classsem eius proditione
 Archelai interceptit . Ipsum apud Darda/
 num oppidum fudit. : & oppressit : & po/
 tuit capere : nisi aduersum Mariū festinās:
 qualēcunq; pacem componere maluisset .
 Deinde eum argis resistentem Lucullus
 fudit. Mithridates post a Pōpeio noctur/
 no praelio uictus in regnum confugit : ubi
 per seditionē popularem a Pharnace filio
 in turre obsessus uenenum sumpsit . Cū
 id tardius biberet. quia aduersum uenena
 multis antea medicaminibus corpus fir/
 marat immisum percussorem Gallum

cito cū auctoritate uultus territū reuoca-
uit: & in cædem suam manum trepidans
adiuuit.

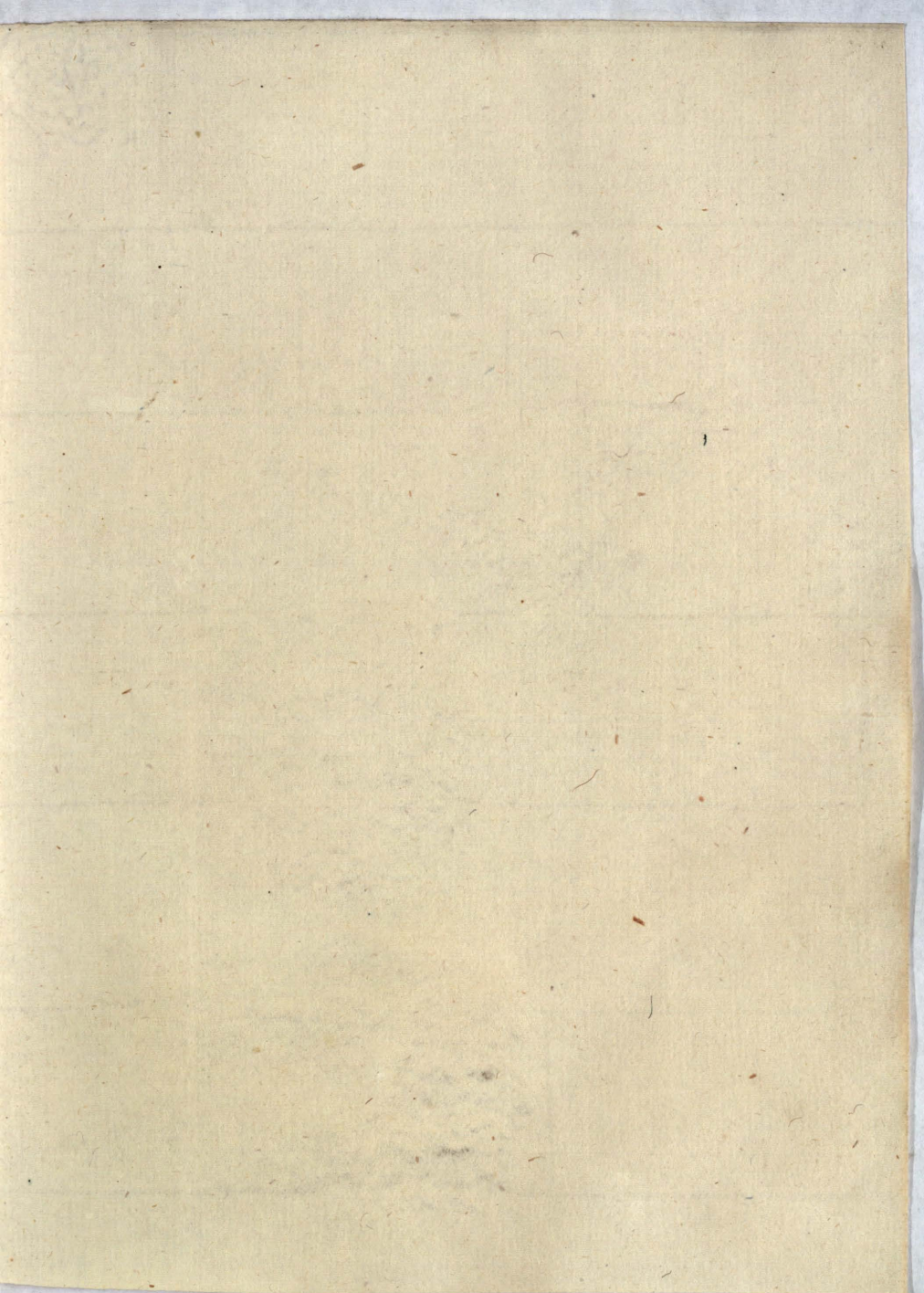
Gneus Pompeius Magnus bello
ciuili Syllæ partes secutus ita egit:
ut ab eo maxime diligeret. Siciliā
sine bello a proscriptis recepit Numidi-
am hyarbæ ereptam Maximisse restituit.
Viginti sex annorum triumphauit. Lepi-
dum acta Syllæ rescindere uolentem pri-
uatus Italia abrogauit. Prator in hispani-
am pro consulibus missus Sertorium uicit
Mox piratas intra quadragesimum diem
subegit. Tigrannem ad deditionem Mi-
thridatem ad uenenum compulit. Dein
de mira felicitate rerum in septentrio-
nem. Albanos. Colchos. Eniochos.
Caspios. Hiberos. Nunc in orientem.
Parthos. Arabes atque iudeos cum ma-
gno sui terrore penetrauit. Primus in
hyrcanū rubrū & Arabicū mare usq; per-
uenit. Mox que diuiso orbis imperio: cū Cras-
sus Syriā. Cæsar Gallia. Pōpei⁹ urbē obti-
neret. Post cædem Crassi Cæsarē dimittere

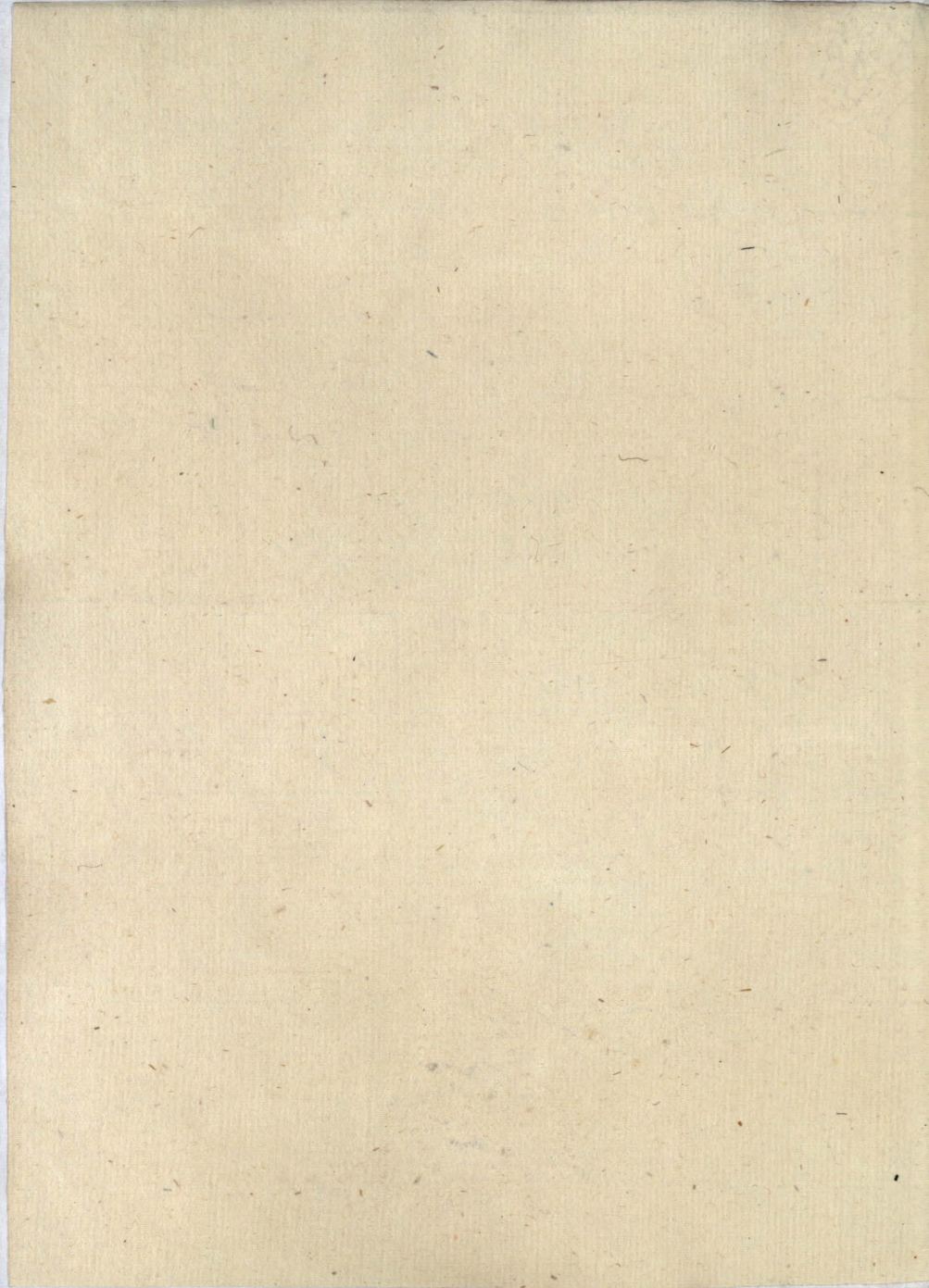
exercitum iussit. Eius infesto aduentu ur
be pulsus i Pharsalia uictus ad Ptolemæū
regem Alexandria fugit. Huius latus sub
oculis uxoris & liberorū: a Phothyno ptho
lemæi præfecto mucrone confossum est.
Iamque defuncti caput præcissum gladio:
quod usq; ad ea tempora fuerat ignoratū.
Truncus Nilo iactatus a Seruio Codro
rogo iustus humatusque est. Inscribendo
in eiusdem sepulcro.

Hic positus est magnus. P. caput ab
achilla satellite Aegypto: uelamine
iuolutū cū anulo Caesari præsentatū est.
Qui non continens lachrimas. Illud pluri
mis & preci olissimis odoribus cremandū
curauit.

DE REBUS PRAECLARE GE STIS VIRORVM ILLVSTRIVM

Romanas acies regū que illustria facta.
Sicupis hoc sūas fac breue lector opus:
Quod breue sit quāuis igēta pōdera rerū.
Continet & ueterū fortia facta uirum.

Juchonius

de illustribus.